

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071) 344 65 87, (071) 34 05 920, fax (071) 34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-27/11/ZK

Wrocław, 5 grudnia 2011 r.

DECYZJA RWR 41/2011

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie;

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie ww. przedsiębiorcy polegające na:

1. zamieszczeniu w § 7 ust. 4 stosowanego przez tego przedsiębiorcę wzorca umowy p.n.: „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” postanowienia o treści: „Terminem płatności jest dzień oznaczony na fakturze VAT nie krótszy niż 14 dni od daty wystawienia faktury”, które to postanowienie jest postanowieniem umownym wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 496 i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 26 września 2011 roku;
2. zamieszczeniu w § 11 ust. 1 stosowanego przez tego przedsiębiorcę wzorca umowy p.n.: „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” postanowienia o treści: „Spory, jakie mogą powstać w wyniku realizacji Umowy Strony będą rozstrzygać w drodze negocjacji, a w przypadku braku porozumienia spory te będzie rozstrzygał sąd powszechny, właściwy dla siedziby RWE Stoen Operator (...)”, które to postanowienie jest postanowieniem umownym wpisanym na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod pozycją 353 i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 1 września 2011 roku.

II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i

konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie;

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie ww. przedsiębiorcy polegające na:

1. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez zaniechanie umieszczenia w stosowanym wzorcu umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” postanowień określających wysokość bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych oraz standardów jakościowych obsługi, co narusza obowiązek informacyjny określony w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.) i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 1 września 2011 roku.
2. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez zaniechanie umieszczenia w stosowanych wzorcach umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” postanowień:
 - a) określających odpowiedzialność zakładu energetycznego za niedotrzymanie warunków umowy (za wyjątkiem odpowiedzialności za zwłokę) co narusza obowiązek informacyjny określony w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.) i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 1 września 2011 roku;
 - b) określających warunki rozwiązania umowy, co narusza obowiązek informacyjny określony w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.) i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 26 września 2011 roku.

III. Na podstawie art. 106 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

1. nakłada się na RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 90 348 zł (słownie: dziewięćdziesiąt tysięcy trzysta czterdzieści osiem złotych) płatną do budżetu państwa;
2. nakłada się na RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie I.2 sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 135 522 zł (słownie: sto trzydzieści pięć tysięcy pięćset dwadzieścia dwa złote) płatną do budżetu państwa.
3. nakłada się na RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie II.1 sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 225 870 zł

(słownie: dwieście dwadzieścia pięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt złotych) płatną do budżetu państwa.

4. nakłada się na RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w punkcie II.2 sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości 225 870 zł (słownie: dwieście dwadzieścia pięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt złotych) płatną do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

1. 1.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu, zgodnie z przewidzianymi w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów kompetencjami, przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. RWR 401-1/11/EK), mające na celu analizę wzorców umów stosowanych w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorców zajmujących się dystrybucją i sprzedażą energii elektrycznej dla klientów indywidualnych. W ramach przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego wstępnie ustalono, iż RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie [zwany dalej również Spółką lub RWE] może stosować w obrocie konsumenckim postanowienia, które mogą być uznane za tożsame z klauzulami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oraz, iż nie dopełnia obowiązku udzielania konsumentom pełnej, rzetelnej i prawdziwej informacji, co stanowić może praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

1. 2.

W związku z tym - Postanowieniem nr RWR 164/2011 z dnia 26 lipca 2011 r. - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez przedsiębiorcę RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowi art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na zamieszczeniu w stosowanych przez tego przedsiębiorcę wzorcach umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” oraz „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” w ich § 7 ust. 4 oraz § 11 ust. 1 postanowień, które mogą być postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, m.in. pod pozycjami 496 i 353. Przedmiotowym postanowieniem Prezes Urzędu wszczął również postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółkę praktyki opisanej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez zaniechanie umieszczenia w stosowanych wzorcach umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” postanowień określających wysokość bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych oraz standardów jakościowych obsługi, co może stanowić naruszenie obowiązku informacyjnego określonego w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.), a we wzorcu umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci

elektroenergetycznej RWE Stoen Operator sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” postanowień określających odpowiedzialność przedsiębiorstwa energetycznego za niedotrzymanie warunków umowy (za wyjątkiem odpowiedzialności za zwłokę) oraz postanowień określających warunki rozwiązania umowy, co może stanowić naruszenie obowiązku informacyjnego określonego w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.).

dowód: karta 1-2

Ponadto — zgodnie z punktem III Postanowienia nr RWR 164/2011 — Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów część materiałów zgromadzonych w ww. postępowaniu wyjaśniającym sygn. akt RWR 401-1/11/EK (13 kart).

dowód: karta 1-2

1. 3.

W trakcie postępowania Spółka w piśmie z dnia 31 sierpnia 2011 roku ustosunkowując się do postawionych jej zarzutów wskazała, iż jej zdaniem postanowienie zamieszczone w § 7 ust. 4 wzorca umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” nie jest tożsame z klauzulą wpisaną do rejestru pod nr 496. Tak bowiem termin zapisany w kwestionowanym postanowieniu nie został określony sztywno, lecz jako termin minimalny. Jednocześnie Spółka podniosła, iż jej kontrahent ma możliwość wyboru rodzaju okresu rozliczeniowego, a z praktyki dokonywania rozliczeń wynika, iż interes konsumenta związany z terminowym uiszczaniem opłat za dostarczoną energię jest w pełni zabezpieczony. Stosowane przez Spółkę rozwiązania powodują bowiem, iż nie istnieje ryzyko otrzymania przez konsumenta faktury za zakupioną energię, po określonym w niej terminie płatności. Niezależnie od zaprezentowanego stanowiska, Spółka wskazała, iż do stosowanego przez nią wzorca umowy wprowadzi nowe, zmienione postanowienia, uwzględniające stanowisko Prezesa Urzędu. Ustosunkowując się do zarzutu stosowania postanowienia tożsamego z klauzulą wpisaną do Rejestru pod nr. 353 RWE wskazało natomiast, iż zapis zamieszczony w § 11 ust. 1 wzorca umowy nie wywarł i nie wywiera w praktyce, negatywnego skutku dla konsumentów. Ze względu na niewielki obszar dystrybucji Spółki wynoszący ok. 500 km² maksymalna odległość lokalu konsumenta od siedziby sądu określonego w umowie nie przekracza zazwyczaj ok. 30 km, co nie stanowi uciążliwego utrudnienia. Podnosząc powyższe Spółka wskazała jednak, iż dokona we wzorcu umowy stosownych zmian. Odnosząc się natomiast do zarzutu wskazującego na niedopełnienie obowiązków informacyjnych, RWE podniosła, iż w jej ocenie, dokonanie ustalenia naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów prawnych gwarantujących konsumentom określone uprawnienia jest możliwe na podstawie analizy przepisów wyraźnie określających takie uprawnienia konsumentów i odpowiadające im obowiązki przedsiębiorcy. Takiego odniesienia art. 5 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne nie przewiduje, a ponadto przepisy tej ustawy nie wymagają aby umowa o przyłączenie do sieci zawierana była w formie pisemnej. Niezależnie od zaprezentowanego stanowiska Spółka wskazała, iż wprowadzi do stosowanych wzorców umowy postanowienia dotyczące parametrów energii elektrycznej oraz wysokości bonifikat z tytułu ich niedotrzymania oraz niedotrzymania standardów jakościowych obsługi odbiorców. Spółka podniosła ponadto, iż jej zdaniem we wzorcach umowy o przyłączenie zawarła zarówno informacje określające odpowiedzialność stron umowy za niedotrzymanie jej warunków jak i warunki jej rozwiązania. Powołała się w tym względzie na postanowienia wzorców wskazujące

na odpowiedzialność Spółki za opóźnienie w realizacji prac oraz ustanawiające prawo obu stron do odstąpienia od niej na każdym etapie realizacji. Jednocześnie jednak Spółka wskazała, iż dokona we wzorcach umownych stosownych zmian. W przedmiotowym piśmie RWE podkreśliła również, że już od lutego 2011 roku podjęła działania w zakresie analizy stosowanych wzorców pod kątem ewentualnych naruszeń interesów konsumentów. W wyniku przeprowadzonych prac uchwałą Zarządu Spółki z dnia 11 sierpnia 2011 roku zostały zatwierdzone nowe wzorce umowne, które zostały wprowadzone do stosowania od 1 września 2011 roku. W załączeniu do pisma Spółka przedłożyła zarówno przedmiotową uchwałę, jak i zmienione wzorce umowne. Po zapoznaniu się z aktami sprawy, działając już przez ustanowionego w sprawie profesjonalnego pełnomocnika Spółka najpierw w piśmie z dnia 23 września 2011 roku zasygnalizowała wprowadzenie dodatkowych zmian w stosowanych wzorcach umownych a następnie w załączeniu do pisma z dnia 29 września 2011 roku nadesłała zmienione wzorce wraz z uchwałą Zarządu Spółki określającą datę ich wprowadzenia do obrotu. Następnie, w piśmie z dnia 25 października 2011 roku, Spółka wskazała, iż prowadzi już proces aktualizacji obecnie obowiązujących umów o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej oraz umów o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator sp. z o.o. instalacji energii elektrycznej obiektu klienta celem dostosowania ich do nowych wzorców. Podniosła, iż od dnia podjęcia uchwały Zarządu z dnia 26 września 2011 roku wprowadziła do stosowania nowe wzorce umowne. W załączeniu do pisma nadesłała przykładową umowę o przyłączenie zawartą w dniu 24 października 2011 roku. Spółka wskazała także, iż rozpoczęła proces aneksowania zawartych umów przysyłając do konsumentów, z którymi zawarła umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nowe wzorce umowne wraz z pismem przewodnim, a do konsumentów będących stronami umowy o przyłączenie - stosowne aneksy. W załączeniu do nadesłanego pisma Spółka przedstawiła stosowne aneksy, pisma przewodnie oraz potwierdzenia wysłania do konsumentów stosownych dokumentów. Podkreśliła również, iż zakończy proces aktualizacji stosowanych w obrocie konsumenckim wzorców umowy do końca bieżącego 2011 roku.

dowód: pismo Spółki z dnia 31.08.2011r.: k. 65-73; pismo Spółki z dnia 23.09.2011r.: k. 79-80; pismo Spółki z dnia 29.09.2011r.: k. 101; pismo Spółki z dnia 25.10.2011r.: k. 127-129; umowa o przyłączenie do sieci z 24.10.2011r.: k. 123-126; pismo przewodnie Spółki z 20.10.2011r.: k. 122; zestawienie potwierdzeń nadania listów poleconych: k. 107-115; kserokopie potwierdzeń nadania przesyłek poleconych: k. 103;

2. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

2.1.

RWE Stoen Operator sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Pięknej 46 jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawa, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000270640. Przedmiotem działalności przedsiębiorcy jest między innymi dystrybucja energii elektrycznej, wykonywanie robót związanych z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych oraz wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych, wykonywanie instalacji elektrycznych.

dowód: odpis z KRS: k. 60-63;

2.2.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej RWE zawiera z konsumentami m.in. umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej oraz umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej przedsiębiorstwa posługując się w tym celu następującymi wzorcami umownymi: „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”

dowód: wzorce umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”: k. 6-18;

Wzorzec umowy pod nazwą „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” został wprowadzony przez Spółkę do obrotu prawnego z dniem 1 lipca 2007 roku, zaś stosowane wzorce umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” poczęto stosować od dnia 8 lipca 2008 roku.

dowód: pismo Spółki z 31.08.2011r.: k. 66;

Wzorzec umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” zawierał między innymi następujące postanowienia:

- § 1 ust. 3 „Integralną część Umowy stanowią Ogólne Warunki świadczenia usług dystrybucji, zwane dalej Ogólnymi Warunkami – stanowiące załącznik do niniejszej Umowy.”
- § 3 ust. 2 „Szczegółowe warunki świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej, w tym zmiany mocy umownej, jak również poszczególne prawa i obowiązki OSD i Odbiorcy określone zostały w Ogólnych Warunkach.”
- § 7 ust. 4 „Terminem płatności jest dzień oznaczony na fakturze VAT nie krótszy niż 14 dni od daty wystawienia faktury”.

dowód: wzorzec umowny p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”: k. 8-9;

Wzorzec umowny p.n. „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” zawierał między innymi następujące postanowienia:

- Punkt VI. Ust. 1 „W przypadku niedochowania standardów jakościowych obsługi określonych w Pkt III Odbiorcy przysługują bonifikaty i upusty przewidziane w Taryfie. (...);”
- Punkt XI. Ust. 1 „W związku z niedotrzymaniem przez OSD standardów jakościowych obsługi Odbiorcy przysługują, na jego wniosek, bonifikaty i upusty w wysokości określonej w Taryfie OSD lub Umowie.”

dowód: wzorzec umowny p.n. „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”: k. 6-7;

Wzorzec umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” zawierał zaś między innymi

następujące postanowienie:

- § 11 ust. 1 „Spory, jakie mogą powstać w wyniku realizacji Umowy Strony będą rozstrzygać w drodze negocjacji, a w przypadku braku porozumienia spory te będzie rozstrzygał sąd powszechny, właściwy dla siedziby RWE Stoen Operator (...)”

dowód: wzorzec umowny p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...”: k. 10-18;

Jednocześnie wzorce umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” nie zawierały w swojej treści postanowień określających odpowiedzialność zakładu energetycznego za niedotrzymanie warunków umowy (za wyjątkiem odpowiedzialności za zwłokę) oraz postanowień określających warunki rozwiązania umowy. Natomiast we wzorcach umownych p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” nie zawarto postanowień określających wysokość bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych oraz standardów jakościowych obsługi.

dowód: wzorce umowne p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”: k. 6-18;

2.3.

Zgodnie z udzieloną koncesją RWE jest obowiązana realizować obowiązki operatora sieci dystrybucyjnej tylko na terenie województwa mazowieckiego w mieście stołecznym Warszawa oraz gminach ościennych. W latach 2009 – 2011 na podstawie ww. wzorców umownych zawierała ona z konsumentami umowy według danych przedstawionych w tabeli poniżej.

Umowy o świadczenie usług dystrybucji

Ogólna liczba odbiorców indywidualnych – stan na 30.06.2011r.	Ilość umów zawartych w 2009 r.	Ilość umów zawartych w 2010 r.	Ilość umów zawartych w I połowie 2011 r.
(...)	(...)	(...)	(...)

Umowy o przyłączenie do sieci

Ilość umów zawartych w 2009 r.	Ilość umów zawartych w 2010 r.	Ilość umów zawartych w I połowie 2011 r.
(...)	(...)	(...)

Spółka wskazała również, iż według stanu na dzień 30 czerwca 2011 roku, była związana z (...) konsumentami zawartymi umowami o przyłączenie do sieci, które do tej daty nie zostały jeszcze zrealizowane.

dowód: pismo Spółki z 31.08.2011r.: k. 65-73;

2. 4.

W toku postępowania, w piśmie z dnia 31 sierpnia 2011 roku, Spółka wskazała, iż uchwałą Zarządu Spółki z dnia 11 sierpnia 2011 roku zostały zatwierdzone nowe wzory umowne dla konsumentów, które zostaną wprowadzone do stosowania od dnia 1 września 2011 roku. W załączeniu do przedmiotowego pisma Spółka przedstawiła Uchwałę nr 66/2011 Zarządu RWE Stoen Operator sp. z o.o. z dnia 11.08.2011r., mocą której postanowiono wprowadzić niezwłocznie do stosowania nowy wzór umów dystrybucji energii elektrycznej dla odbiorców grupy taryfowej G wraz z ogólnymi warunkami oraz umów przyłączeniowych. Jednocześnie postanowiono dokonać niezwłocznej aktualizacji zapisów, zgodnych z wzorcami, w umowach dystrybucyjnych i w umowach przyłączeniowych zawartych z konsumentami. W załączonych do pisma wzorcach umownych dokonano następujących zmian:

1. we wzorcu umownym p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr...”:
 - w § 7 dodano postanowienia o treści: „W razie nieotrzymania faktury w terminie 30 dni od zakończenia okresu rozliczeniowego, OSD nie naliczy odsetek za opóźnienie w płatności tej faktury, o ile Odbiorca zawiadomi OSD o braku doręczenia faktury w terminie 7 dni od upływu powyższego terminu.” oraz „W sytuacji, o której mowa w ust. 5 powyżej, OSD poinformuje Odbiorcę o wysokości zaległości w płatności oraz wyznaczy Odbiorcy dodatkowy termin płatności nie krótszy niż 14 dni od daty zawiadomienia o nieotrzymaniu faktury. Na wniosek Odbiorcy, OSD wystawi i przekaze Odbiorcy duplikat faktury.”
 - treść § 3 ust. 2 przyjęła następujące brzmienie: „Szczegółowe warunki świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej oraz prawa i obowiązki Stron, w tym w szczególności warunki zmiany mocy umownej, standardy jakościowe, warunki zapewnienia niezawodności i ciągłości dostarczania energii, warunki wprowadzenia zmian stawek i opłat taryfowych lub grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, parametry techniczne energii, bonifikaty za niedotrzymanie tych parametrów oraz standardów jakościowych, odpowiedzialność Stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązanie określone zostały w Ogólnych Warunkach Świadczenia Usług Dystrybucji przez OSD, zwane dalej Ogólnymi Warunkami, stanowiącego integralną część Umowy.”
2. we wzorcu umownym p.n. „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” wprowadzono § 6 o tytule “Bonifikaty” i treści:
 - Pkt 1 „W przypadku niedochowania standardów jakościowych o których mowa w § 3 powyżej, Odbiorcy na jego wniosek przysługują bonifikaty zgodnie z Taryfą i obowiązującymi przepisami. Wniosek odbiorcy o przyznanie bonifikaty powinien zostać rozpatrzony przez OSD w terminie 30 dni od dnia jego upływu.
 - Pkt 2 „Za niedotrzymanie, określonych w odrębnych przepisach, dopuszczalnych poziomów odchyień napięcia od napięcia znamionowanego oblicza się bonifikatę, oznaczoną symbolem W_{UT} [w zł]:
 - 1) Jeżeli wartość odchylenia napięcia od dopuszczalnych wartości granicznych nie przekracza 10%, Odbiorcy przysługuje bonifikata w okresie doby, w wysokości obliczonej według wzoru (...)

- 2) Jeżeli wartość odchylenia napięcia od dopuszczalnych wartości granicznych przekracza 10%, Odbiorcy przysługuje bonifikata w okresie doby, w wysokości obliczonej według wzoru (...)
- Pkt 3 W okresie, w którym nie były dotrzymane parametry jakościowe energii elektrycznej, a układ pomiarowo – rozliczeniowy uniemożliwia określenie ilości energii elektrycznej dostarczonej do odbiorcy, ilość tej energii ustala się na podstawie poboru energii elektrycznej w analogicznym okresie rozliczeniowym tego samego dnia tygodnia w poprzednim tygodniu oraz proporcji liczby godzin, w których parametry jakościowe elektrycznej nie zostały dotrzymane, do całkowitej liczby godzin w okresie rozliczeniowym.
 - Pkt 4 „Z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 powyżej, za każdą niedostarczoną jednostkę energii elektrycznej Odbiorcy przysługuje bonifikata w wysokości pięciokrotności średniej ceny energii elektrycznej, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b ustawy Prawo energetyczne, za okres, w którym wystąpiła przerwa w dostarczaniu tej energii. Ilość niedostarczonej energii elektrycznej w dniu, w którym miała miejsce przerwa w jej dostarczaniu ustala się na podstawie poboru tej energii w odpowiednim dniu poprzedniego tygodnia, z uwzględnieniem czasu dopuszczalnych przerw określonych w umowie lub odrębnych przepisach.”
 - Pkt 5 „W przypadku niedotrzymania przez OSD standardów jakościowych, Odbiorcom przysługują następujące bonifikaty:
 - 1) W wysokości 1/50 przeciętnego wynagrodzenia za:
 - a) nieprzyjęcie zgłoszeń lub reklamacji od odbiorcy,
 - b) odmowę udzielenia odbiorcom, na ich żądanie, informacji o przewidywanym terminie wznowienia dostarczania energii elektrycznej, przerwanego z powodu awarii sieci,
 - c) niepowiadomienie, co najmniej z pięciodniowym wyprzedzeniem o terminach i czasie planowanych przerw w dostarczaniu energii elektrycznej, w formie ogłoszeń prasowych, komunikatów radiowych lub telewizyjnych, albo w inny sposób przyjęty na danym terenie,
 - d) nieudzielanie, na żądanie Odbiorcy, informacji w sprawie zasad rozliczeń oraz aktualnej Taryfy.
 - 2) W wysokości 1/15 przeciętnego wynagrodzenia za:
 - a) nieuzasadnioną zwłokę w usuwaniu zakłóceń w dostarczaniu energii elektrycznej, spowodowanych nieprawidłową pracą sieci,
 - b) niedoinformowanie na piśmie, co najmniej z rocznym wyprzedzeniem o konieczności dostosowania instalacji do zmienionych warunków zasilania,
 - c) za nieuzasadnioną odmowę odpłatnego podjęcia stosowanych czynności w sieci w celu umożliwienia bezpiecznego wykonania przez odbiorcę lub inny podmiot prac w obszarze oddziaływania tej sieci.
 - 3) W wysokości 1/250 przeciętnego wynagrodzenia za przedłużenie 14 dniowego terminu rozpatrzenia wniosku lub reklamacji Odbiorcy w sprawie zasad rozliczeń lub reklamacji Odbiorcy, za każdy dzień zwłoki.”
3. we wzorcach umownych p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr”
- treść § 8 ust. 1 przyjęła następujące brzmienie: „Z zastrzeżeniem ust. 2, ust 3 i ust. 4 poniżej, każda ze stron odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie Umowy jest następstwem okoliczności za które strona nie ponosi odpowiedzialności”;
 - w § 9 wzorca umowy dodano następujące postanowienia:

- ust. 1 „Umowa może zostać rozwiązana w każdym czasie za porozumieniem Stron.”
- ust. 2 „Dopóki przyłączenie nie zostało ukończone, Klient może w każdej chwili od Umowy odstąpić. W takim przypadku Klient ma obowiązek zapłacić umówione wynagrodzenie, przy czym Klient może odliczyć to, co RWE Stoen Operator sp. z o.o. zaoszczędził z powodu niewykonania przyłącza.”
- treść § 11 ust. 2 przyjęła następujące brzmienie: „W przypadku, gdy drugą stroną Umowy jest konsument, spory z niej wynikające Strony poddadzą pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego. Za konsumenta uważa się osobę fizyczną zawierającą niniejszą umowę w celu niezwiązanym bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.”

dowód: pismo Spółki z 31.08.2011r.: k. 65-73; uchwała Zarządu Spółki z dnia 11 sierpnia 2011 roku: k. 51; wzorce umowne p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”: k. 35-50;

2. 5.

Po zapoznaniu się przez pełnomocnika Spółki z aktami sprawy w dniu 15.09.2011 r., w załączeniu do pisma z dnia 29.09.2011r. RWE przedłożyła zmienione ponownie wzorce umowne. Zostały one wprowadzone w życie Uchwałą nr 76/2011 Zarządu RWE Stoen Operator sp. z o.o. z dnia 26.09.2011r. Zgodnie z treścią uchwały, Zarząd postanowił wprowadzić niezwłocznie do stosowania nowy wzór umowy dystrybucji energii elektrycznej dla odbiorców grupy taryfowej G wraz z ogólnymi warunkami oraz umów przyłączeniowych a także dokonać niezwłocznej aktualizacji zapisów, zgodnych z wzorcami w umowach dystrybucyjnych i w umowach przyłączeniowych zawartych z konsumentami. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia. Zgodnie z treścią dołączonych do ww. pisma wzorców umownych dokonano w nich w porównaniu do treści wzorców umownych wprowadzonych w życie uchwałą 66/2011 Zarządu RWE Stoen Operator sp. z o.o. z dnia 11.08.2011r. następujących zmian:

1. we wzorcu umownym p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr...”:
 - wykreślono postanowienia wprowadzone Uchwałą z dnia 11.08.2011r., a treść § 7 ust. 4 przyjęła ostatecznie brzmienie: „Terminem płatności jest dzień oznaczony na fakturze VAT. OSD zobowiązuje się do dostarczenia faktur nie później niż 7 (siedem) dni przed terminem płatności”;
 - treść § 7 ust. 6 przyjęła następujące brzmienie: „OSD ma prawo naliczania odsetek ustawowych za zwłokę”;
2. we wzorcach umownych p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” w ich § 9 dodano następujące postanowienia:
 - „Każda ze Stron może rozwiązać Umowę w trybie natychmiastowym w przypadku rażącego naruszenia przez drugą Stronę obowiązków wynikających z Umowy. Oświadczenie o rozwiązaniu Umowy następuje przez złożenie oświadczenia na piśmie pod rygorem nieważności.”;
 - „Za rażące naruszenie obowiązków przez Klienta uważa się w szczególności naruszenia wskazane w ust. 6 poniżej.”;

- „Za rażące naruszenie obowiązków przez RWE Stoen Operator uważa się w szczególności
 - a. sytuację, o której mowa w § 8 ust. 2 Umowy;
 - b. cofnięcia przez Prezesa URE lub upływu okresu obowiązywania koncesji niezbędnej do zawarcia i realizacji Umowy.”

dowód: uchwała Zarządu Spółki z dnia 26 września 2011 roku: k. 99 wzorce umowne p.n. “Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”: k. 82-98;

2. 6.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2005 r. (sygn. akt XVII AmC 6/04) Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści: „Należność za gaz ziemny oraz świadczone Kupującemu usługi będą regulowane na podstawie faktur wystawionych przez Sprzedawcę (...) 14 dniowym od daty wystawienia faktury w przypadku wysyłki pocztą z wyłączeniem § 5 ust. 3 umowy. Należność za gaz ziemny, o której mowa w § 5 ust. 3 umowy Kupujący będzie regulował na podstawie faktur wystawionych przez Sprzedawcę w terminie podanym w fakturze””. Postanowienie to zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego. (...) pod numerem 496.

Wyrokiem z dnia 18 października 2004 r. (sygn. akt XVII Amc 101/03) Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści: „Wszelkie sprawy jakie mogą powstać w związku z realizacją umowy strony będą rozstrzygać w drodze negocjacji, a w przypadku niemożności osiągnięcia porozumienia przez Sąd miejscowo właściwy dla siedziby ZEORK S.A”. Postanowienie to zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego. (...) pod numerem 353.

2. 6.

Zgodnie z przedłożonym zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2010 łączny przychód Spółki w tym okresie wyniósł (...) zł

dowód: zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2010: k. 28-34;

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

3. 1. Zagrożenie interesu publicznoprawnego.

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i

konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami RWE Stoen Operator sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. 2. Oznaczenie przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 lit a) ustawy o ochronie (...), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także osobę fizyczną, osobę prawną, oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Natomiast art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.), definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo do Ewidencji Działalności Gospodarczej.

RWE Stoen Operator sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie jest spółką prawa handlowego i prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS pod numerem 0000270640. A zatem - w świetle powyższego – Spółka jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...). Oznacza to, iż przepisy tej ustawy odnoszą się do ww. Spółki wprost.

3. 3. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie I sentencji decyzji.

3. 3. 1. Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”, natomiast art. 24 ust. 2 pkt 1 tej ustawy określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: stosowanie postanowień

wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego. (...),,

Do stwierdzenia zatem praktyki z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

1) bezprawność działań przedsiębiorcy, polegająca na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, zwanego dalej „Rejestrem”,

2) naruszenie tymi działaniami zbiorowego interesu konsumentów.

Ad. 1) Bezprawność działań przedsiębiorcy

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów „za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego”. Wynika stąd wniosek, iż ustawa o ochronie (...) wprost uznaje stosowanie przez przedsiębiorcę postanowień wzorców umownych, uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru, jako działanie bezprawne.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ — 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie — Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 kp.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów

(...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.i k. [obecnie art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.i.k. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...) „,

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia wzorców umownych p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” i „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” stosowanych przez Spółkę przy zawieraniu umów świadczenia usług dystrybucji energii oraz umów o wykonanie przyłączenia do sieci energetycznej, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanymi do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego pod pozycją 496 i 353.

- a) § 7 ust. 4 wzorca umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” o treści „Terminem płatności jest dzień oznaczony na fakturze VAT nie krótszy niż 14 dni od daty wystawienia faktury”.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2005 roku r. (sygn. akt XVII AmC 6/04) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „Należność za gaz ziemny oraz świadczone Kupującemu usługi będą regulowane na podstawie faktur wystawionych przez Sprzedawcę (...) 14 dniowym od daty wystawienia faktury w przypadku wysyłki pocztą z wyłączeniem § 5 ust. 3 umowy. Należność za gaz ziemny, o której mowa w § 5 ust. 3 umowy Kupujący będzie regulował na podstawie faktur wystawionych przez Sprzedawcę w terminie podanym w fakturze”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego pod pozycją 496. W uzasadnieniu do powyższego orzeczenia Sąd wskazał, iż omawiany zapis jest niedozwolonym postanowieniem umownym, o jakim mowa w art. 385³ pkt 8 i 9 k.c. Uregulowanie, zgodnie z którym początkiem terminu płatności należności za świadczenie drugiej strony jest dzień wystawienia faktury może powodować dla konsumenta szereg negatywnych konsekwencji. Zaliczyć należy do nich przykładowo konieczność zapłaty odsetek za opóźnienie w zapłacie należności w wyniku otrzymania faktury pocztą po terminie płatności w niej określonej, bądź też wyznaczenie zbyt krótkiego terminu płatności, z uwagi na opóźnienie doręczenia faktury. Konkludując Sąd wskazał, iż umowa powinna wyraźnie określać sposób oraz termin spełnienia świadczenia przez każdą ze stron, zwłaszcza gdy jedną z nich jest konsument, a nie profesjonalista.

Stosowane przez Spółkę postanowienie wskazuje, iż termin spełnienia świadczenia przez

konsumenta określony będzie każdorazowo w wystawionej przez przedsiębiorcę fakturze oraz, iż nie będzie krótszy niż 14 dni od daty wystawienia faktury. Omawianym postanowieniem RWE wprowadził zatem do obrotu konsumenckiego rozwiązanie tożsame z zakwestionowanym przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyżej wskazanym wyroku. Tak bowiem naraża ono niezasadnie konsumentów na odpowiedzialność z tytułu opóźnienia w zapłacie należności wynikających z zawartej umowy. Z powodu okoliczności nie leżących po stronie konsumenta może się on bowiem znaleźć w sytuacji, w której termin płatności określony na doręczonej mu fakturze będzie szczególnie krótki, lub nawet już upłyne. Jednocześnie Spółka nawet w takich okolicznościach uprawniona będzie do żądania chociażby odsetek za opóźnienie. W tym miejscu wskazać należy, iż powyższej oceny Prezesa Urzędu nie zmieniają, nie kwestionowane twierdzenia Spółki, iż w praktyce konsumenci otrzymują faktury z dostatecznym wyprzedzeniem dla dokonania płatności. Przyczyny, z powodu których konsument otrzyma fakturę z opóźnieniem nie muszą bowiem być zawinione przez Spółkę, a także i w takiej sytuacji omawiane postanowienie będzie uprawniano ją do żądania od konsumenta odsetek za opóźnienie. Podsumowując podkreślić należy, iż jest to rozwiązanie szczególnie niekorzystne dla konsumentów, w sposób rażąco naruszające ich interes ekonomiczny. Zdaniem Prezesa Urzędu stanowi wyraz wyzyskania przewagi kontraktowej przez przedsiębiorcę w stosunkach konsumenckich.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, iż cel, jakiemu służyła klauzula wpisana do Rejestru pod poz. nr 496 oraz skutek jej stosowania jest identyczny jak skutek stosowania przez Spółkę ww. postanowienia zamieszczonego w § 7 ust. 4 wzorca umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”. Tym samym, pomimo odmienności wynikających z użytych zwrotów i wyrazów stwierdzić należy tożsamość porównywanych zapisów.

- b) § 11 ust. 1 wzorców umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” o treści „Spory, jakie mogą powstać w wyniku realizacji Umowy Strony będą rozstrzygać w drodze negocjacji, a w przypadku braku porozumienia spory te będzie rozstrzygał sąd powszechny, właściwy dla siedziby RWE Stoen Operator (...)”

Wyrokiem z dnia 18 października 2004 roku r. (sygn. akt XVII Amc101/03) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „Wszelkie sprawy jakie mogą powstać w związku z realizacją umowy strony będą rozstrzygać w drodze negocjacji, a w przypadku niemożności osiągnięcia porozumienia przez Sąd miejscowo właściwy dla siedziby ZEORK S.A”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego pod pozycją 353. Tego typu postanowienia kwestionowane były przez ww. Sąd także później, który przykładowo w uzasadnieniu do powołanego już wyroku z dnia 14 marca 2005 roku r. (sygn. akt XVII AmC 6/04) stwierdził, iż postanowienie zamieszczone przez przedsiębiorcę we wzorcu umownym, które jako sąd właściwy wskazuje zawsze sąd jego siedziby, jest niedozwolonym postanowieniem umownym, o którym mowa w art. 385¹ § 1 k.c. Tak bowiem, rozwiązanie to wymusza, aby sądem właściwym na przyszłość był zawsze sąd najdogodniejszy dla przedsiębiorcy, co pozbawia konsumenta prawa do wyboru innego sądu i naraża go na ewentualne dodatkowe niedogodności związane z dotarciem do nieraz odległej siedziby sądu.

Stosowane przez Spółkę postanowienie w sposób tożsamy, jak przytoczona powyżej klauzula abuzywna, wskazuje jako jedynie właściwy dla rozstrzygania sporów sąd powszechny

właściwy dla siedziby RWE. Wprowadza zatem do umowy o przyłączenie rozwiązanie, które, jak to wskazał Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes konsumentów. Rozwiązanie to wyłącza bowiem konsumentom możliwość wyboru sądu właściwego według właściwości przemiennej (art. 34 k.p.c.) zmuszając ich do wytoczenia ewentualnego powództwa według sądu właściwego według siedziby Spółki. Takie rozwiązanie zaś, wbrew twierdzeniom RWE może być uciążliwe dla konsumentów choćby odległość lokalu konsumenta od siedziby sądu określonego w umowie nie przekraczała zazwyczaj 30 km.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, iż skutek stosowania kwestionowanego postanowienia zamieszczonego w § 11 ust. 1 wzorców umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” jest taki sam, jak tego, które zostało umieszczony w Rejestrze pod poz. 353, co w tym wypadku przesądza o tożsamości obu zapisów. Bez znaczenia są odmienności wynikające z różnic w sformułowaniach i użytych zwrotach porównywanych klauzul.

Tym samym udowodniono, że kwestionowane a wskazane powyżej zapisy umowne mieszczą się w hipotezach wymienionych klauzul wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone:

- treść § 7 ust. 4 wzorca umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” w klauzuli z poz. 496;
- treść § 11 ust. 1 wzorców umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” w klauzuli z poz. 353.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż spełniona została pierwsza z przesłanek uznania kwestionowanych działań Spółki za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Ad . 2) Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z prawami licznej grupy konsumentów, wszystkich konsumentów będących klientami RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nią umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej lub umowę o przyłączenie do sieci. W rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi,

lecz mamy do czynienia z uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

3. 3. 2. Zaniechanie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24, w takim przypadku Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Jednocześnie, w myśl art. 27 ust. 3 ustawy o ochronie (...) ciężar udowodnienia okoliczności, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów spoczywa na tymże przedsiębiorcy. Stanowi to konsekwencję tego, iż to przedsiębiorca wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne z udowodnienia okoliczności, o której mowa w przedmiotowym przepisie.

W trakcie niniejszego postępowania Spółka w załączeniu do pisma z dnia 31 sierpnia 2011 roku przedłożyła nowe wzorce umowne p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” wprowadzone do obrotu konsumenckiego z dniem 1 września 2011 roku na mocy Uchwały Nr 66/2011 Zarządu Spółki z dnia 11 sierpnia 2011 roku. Dokonane modyfikacje przedmiotowych postanowień, zdaniem Prezesa Urzędu, zniosły jedynie bezprawność w zakresie tożsamości postanowienia § 11 ust. 1 wzorców umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” z klauzulą abuzywną wpisaną do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod nr. 353. Wyłączyły bowiem stosowanie zasady opisanej w tym postanowieniu wobec konsumentów. Mając to na uwadze uznać należało, iż z dniem 1 września 2011r. RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie zaniechało stosowania praktyki opisanej w punkcie I.2 sentencji decyzji. Dokonane zmiany nie pozwoliły jednak uznać, aby zniesiono nimi również bezprawność postanowienia zamieszczonego § 7 ust. 4 wzorca umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”. Tak bowiem, wprowadzone dodatkowe regulacje, zdaniem Prezesa Urzędu, nie zabezpieczały należycie interesów konsumentów przed możliwością obciążenia ich niekorzystnymi skutkami związanymi z niezawinionym przez nich opóźnieniem w doręczeniu im faktur. Ustanawiały one bowiem regułę, zgodnie z którą konsumenci nie byłiby obciążani odsetkami za opóźnienie w płatności faktury, lecz tylko w przypadku wypełnienia przez nich dodatkowych, nałożonych tym samym przepisem, obowiązków. Zdaniem Prezesa Urzędu takie ustanowienie dodatkowych wzajemnych obowiązków po stronie konsumentów, przy pozostawieniu we wzorcu umownym postanowienia § 7 ust. 4 nie znosi jego bezprawności w tym sensie, iż nadal może ono godzić w zbiorowy interes konsumentów, to jest wywoływać skutki przewidziane w klauzuli wpisanej pod nr. 496. Jednocześnie jednak w załączeniu do pisma z dnia 29 września 2011r. Spółka przedłożyła kolejne nowe wzorce umowne, w tym wzorec umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji”, wprowadzony do obrotu konsumenckiego z dniem 26 września 2011 roku na mocy Uchwały Nr 76/2011 Zarządu Spółki z dnia 26 września 2011 roku. Dokonana w nim zmiana przedmiotowego postanowienia § 7 ust. 4 znosi już bezprawność w zakresie jego tożsamości z klauzulą abuzywną wpisaną do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod nr. 496. Ustanowienie zobowiązania Spółki do doręczania faktur nie później niż na 7 dni przed terminem ich płatności przeciwdziała niekorzystnym dla konsumentów skutkom ww. klauzuli abuzywnej. Konsumenci

nie będą ponosili konsekwencji ewentualnych opóźnień w doręczeniu im faktur, skoro będzie to wynikiem naruszenia obowiązków umownych przedsiębiorcy. Wskazać należy również, iż w zmienionym § 7 ust. 6 wzorca umowy, RWE zastrzega dla siebie prawo naliczenia odsetek ustawowych jedynie za pozostawanie przez konsumentów w zwłoce. Tym samym dochodzenie odsetek będzie uzależnione od uprzedniego ustalenia, iż konsument otrzymał fakturę w terminie przewidzianym w § 7 ust. 4 wzorca umownego. Mając to na uwadze uznać należało, iż z dniem 26 września 2011r. RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie zaniechało stosowania praktyki opisaney w punkcie I.1 sentencji decyzji.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt I sentencji decyzji.

3. 4. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II sentencji decyzji.

3. 4. 1. Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Jak już powyżej wskazano, zgodnie z treścią przepisu art. 24 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Natomiast art. 24 ust. 2 pkt 2 przedmiotowej ustawy stanowi, iż przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, a w szczególności naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Do stwierdzenia zatem praktyki z art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

1. określone działanie przedsiębiorcy musi nosić znamiona bezprawności poprzez naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji i godzić w interes konsumentów;
2. działanie to musi naruszać zbiorowy interes konsumentów.

Zaniechanie zamieszczenia w stosowanych wzorach umów prawem nakazanych informacji może zatem stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Ad. 1) Bezprawność działań przedsiębiorcy

a) Naruszenie obowiązków informacyjnych określonych w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne umowa o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii – powinna zawierać m.in. postanowienia określające wysokość bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych energii oraz standardów jakościowych obsługi odbiorców. W niniejszej sprawie przeprowadzono analizę treści wzorców umowy pn. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.”. Wzorzec umowy p.n. „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” został bowiem wymieniony w treści § 1 ust. 3 wzorca p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” jako integralna część Umowy, stanowiący jeden z jej załączników. Wskazać również należy, iż po myśli § 3 ust. 2 zawarte w nim są szczegółowe warunki świadczenia usług

dystrybucji energii elektrycznej, w tym zmiany mocy umownej, jak również poszczególne prawa i obowiązki OSD i Odbiorcy. Wykazała ona, iż Spółka nie zawarła w ww. wzorcach umownych wszystkich wymaganych przepisem art. 5 ustawy Prawo energetyczne składników. Dotyczy to kwestii bonifikaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorcy oraz bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych energii. W powyższym zakresie nie wystarczy bowiem samo odesłanie do taryfy, która nie jest wymieniona, jako integralna część umowy i nie jest dostarczana przy zawieraniu umowy z konsumentem. Takie praktyki można uznać za naruszające interesy konsumentów, ponieważ konsumenci nie są w sposób jasny i jednoznaczny informowani o przysługujących im prawach w sytuacji niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne warunków umowy. W tym miejscu należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 3 pkt 17 ustawy Prawo energetyczne, taryfa jest zbiorem cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania, opracowana przez przedsiębiorstwo energetyczne i wprowadzona jako obowiązująca dla określonych w niej odbiorców w trybie określonym ustawą. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem i dystrybucją energii elektrycznej ustala w taryfie ceny, stawki opłat za przyłączenie do sieci przesyłowej, stawki opłat za usługi przesyłowe, stawki opłat abonamentowych, bonifikaty z tytułu niedotrzymywania parametrów jakości dostarczanych paliw, opłaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców, opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej. Taryfa jest więc ważnym elementem stosunku zobowiązaniowego.

W opinii Prezesa Urzędu postanowienia taryfy, przynajmniej te obejmujące kwestie określone w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne - w tym wysokość bonifikaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorcy oraz wysokość bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych energii - powinny być zamieszczone w umowie. Innym rozwiązaniem może być doręczenie taryfy (lub stosownego wyciągu) w formie załącznika stanowiącego integralną część umowy. Wówczas, zgodnie z art. 384 § 1 k.c., postanowienia taryfy będą traktowane na równi z zapisami wzorca umowy. Wydaje się być słusznym, zastosowanie wobec takich sytuacji art. 384 § 1 k.c., który nakłada na przedsiębiorcę obowiązek doręczenia konsumentowi ustalonego wzorca (regulaminu) przy zawieraniu umowy. Doręczenia nie może jednak zastąpić udostępnianiem taryf w jednostkach terenowych przedsiębiorstw energetycznych lub na stronach internetowych. W konsekwencji wzorzec odsyłający w swej treści do taryfy, która ani w całości ani w formie wyciągu nie jest konsumentowi doręczona, nie spełnia podstawowego wymogu sformułowania go w sposób jasny i zrozumiały (art. 385 § 2 k.c.).

Takie działanie Spółki należy więc uznać za bezprawne i rażąco naruszające interesy konsumentów, ponieważ naruszenie obowiązku informacyjnego wyznaczonego przez art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne prowadzi do obejścia przepisów chroniących konsumentów, ograniczając tym samym możliwość dochodzenia przez nich ewentualnych roszczeń z tytułu nienależytego wykonywania umowy przez Spółkę. Tak więc, przedsiębiorca zastosował regulację, która niewątpliwie jest sprzeczna ze wskazanymi wyżej przepisami ustawy Prawo energetyczne i godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż spełniona została pierwsza z przesłanek uznania kwestionowanych działań Spółki za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż wskazane działania przedsiębiorcy stanowią naruszenie obowiązku informacyjnego, o którym stanowi art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne i godzą w interes konsumentów.

b) Naruszenie obowiązków informacyjnych określonych w art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2006 r., Nr 89, poz. 625 ze zm.) umowa o przyłączenie do sieci powinna zawierać między innymi co najmniej postanowienia określające odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, a w szczególności za opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do ustalonego w umowie oraz warunki rozwiązania zawartej umowy.

Analiza stosowanych przez RWE w obrocie konsumenckim wzorców umów p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” wykazała, zdaniem Prezesa Urzędu, iż Spółka uchybiła wyżej wskazanemu obowiązkowi. Co prawda, we wzorcach tych Spółka zamieściła postanowienia wprowadzające kary umowne na rzecz obu stron umowy, jednak zastrzegła je tylko na wypadek nie dotrzymania przez przedsiębiorcę terminu przyłączenia a z drugiej strony w przypadku niedotrzymania przez konsumenta terminu gotowości do podłączenia instalacji elektrycznej. Zdaniem Prezesa Urzędu, taka regulacja może być poczytana za jedynie częściowe wypełnienie obowiązku określonego w art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, to jest zamieszczenie w umowie postanowień określających odpowiedzialność stron za szczególną postać niedotrzymania warunków umowy - opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do umówionego. Podkreślić jednak należy, iż po myśli ww. ustawy umowa o przyłączenie do sieci winna zawierać postanowienia określające odpowiedzialność stron za niedotrzymanie także innych warunków umowy. Analizowane wzorce umowy takie postanowienia zawierały, jednak wskazywały one w tym zakresie jedynie na odpowiedzialność konsumenta (opisywały okoliczności leżące po stronie konsumenta uznawane za nienależyte wykonanie umowy oraz zakres przysługujących Spółce w przypadku ich wystąpienia roszczeń). Takie ukształtowanie wzorca umowy o przyłączenie do sieci nie tylko nie wypełniało obowiązku zamieszczenia w nim regulacji wskazującej na odpowiedzialność przedsiębiorcy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy (za wyjątkiem opóźnienia w wykonaniu umówionych prac) ale również powodowało nierównomierne rozłożenie praw i obowiązków w zawiązywanym stosunku prawnym.

Podobnie, zdaniem Prezesa Urzędu, w analizowanych wzorcach umowy brak było postanowień określających warunki rozwiązania umowy o przyłączenie do sieci. Tak jak wskazywano już powyżej, wzorce te zawierały postanowienia wskazujące na okoliczności leżące po stronie konsumenta, których wystąpienie poczytywane będzie za nienależyte wykonanie przez niego umowy. Jednocześnie postanowienia te zastrzegały w takich wypadkach uprawnienie przedsiębiorcy do rozwiązania umowy przez odstąpienie od niej z powołaniem się na zaistnienie którejś z określonych sytuacji i uprawnienie do żądania stosownego odszkodowania. W omawianych wzorcach brak było jednak uregulowań symetrycznych, to jest określających przypadki, w których to konsument byłby uprawniony do rozwiązania zawartej umowy z powołaniem się na zaistnienie okoliczności leżących po stronie przedsiębiorcy lub też okoliczności niezależnych od żadnej ze stron umowy. Zdaniem Prezesa Urzędu bezzasadny jest pogląd wyrażony przez Spółkę w piśmie z dnia 31 sierpnia 2011 roku, gdzie wskazuje ona, iż postanowienie § 9 pkt 2 wzorca umowy dawało w praktyce konsumentowi prawo do odstąpienia od umowy na każdym etapie jej realizacji. Postanowienie to uprawniało bowiem jedynie konsumenta do odstąpienia od umowy na wypadek zaistnienia okoliczności uzasadniających rozwiązanie umowy ale przez niego zawnionych. Nie znosi to nierównomiernego ukształtowania praw stron umowy o przyłączenie do sieci, przejawiającego się w zapewnieniu jedynie Spółce prawa do rozwiązania umowy z winy konsumenta.

Powyżej wskazane uchybienia, zdaniem Prezesa Urzędu, również godziły w interes konsumentów. Jak wskazywano już powyżej, treść wzorców umowy stosowanych przez RWE nie zawierała uregulowań wskazujących w szczególności na odpowiedzialność Spółki z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, za wyjątkiem odpowiedzialności z tytułu opóźnienia w wykonaniu umówionych prac, oraz na warunki, jakie uprawniałyby konsumenta do rozwiązania zawartej umowy. Nie tylko uchybia to obowiązkowi określonemu w art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne ale również w sposób oczywisty umniejsza pozycję prawną konsumentów w zawartych umowach. Nie posiadając odpowiedniej wiedzy o przysługujących im uprawnieniach konsumenci prawdopodobnie nie skorzystają z przysługujących im roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez Spółkę.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż spełniona została pierwsza z przesłanek uznania kwestionowanych działań Spółki za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż wskazane działania przedsiębiorcy stanowią naruszenie obowiązku informacyjnego, o którym stanowi art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne i godzą w interes konsumentów.

Ad . 2) Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Jak wskazywano już powyżej, w myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątplenia mamy do czynienia z prawami licznej grupy konsumentów, wszystkich konsumentów będących klientami RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nią umowę o przyłączenie do sieci lub umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej. W rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Podsumowując powyższe uznać należało, iż spełnione zostały wszystkie przesłanki uznania wyżej opisanego działania Spółki za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. 4. 2. Zaniechanie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wydaje się

decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24, w takim przypadku Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Jednocześnie, w myśl art. 27 ust. 3 ustawy o ochronie (...) ciężar udowodnienia okoliczności, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów spoczywa na tymże przedsiębiorcy. Stanowi to konsekwencję tego, iż to przedsiębiorca wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne z udowodnienia okoliczności, o której mowa w przedmiotowym przepisie.

Jak już wskazywano powyżej w trakcie niniejszego postępowania Spółka w załączeniu do pisma z dnia 31 sierpnia 2011 roku przedłożyła nowe wzorce umowne p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” oraz „Ogólne warunki świadczenia usługi dystrybucji przez RWE Stoen Operator sp. z o.o.” wprowadzone do obrotu konsumenckiego z dniem 1 września 2011 roku na mocy Uchwały Nr 66/2011 Zarządu Spółki z dnia 11 sierpnia 2011 roku. We wzorcach tych wprowadzono zmiany opisane w punkcie 2.4. uzasadnienia niniejszej decyzji. Polegały one na wprowadzeniu do przedmiotowych wzorców umownych postanowień określających przysługujące konsumentom bonifikaty z tytułu niedotrzymania przez Spółkę standardów jakościowych obsługi odbiorcy oraz bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych energii. Wprowadzone do obrotu konsumenckiego zmiany, zdaniem Prezesa Urzędu stanowią należyte wykonanie obowiązku opisanego w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne a tym samym uznać należało, iż z dniem 1 września 2011r. RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie zaniechało stosowania praktyki opisanej w punkcie II.1 sentencji decyzji.

W załączeniu do powyższego pisma z dnia 31 sierpnia 2011 roku Spółka przedłożyła również zmieniony wzorzec umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr”, w którym dokonano zmiany treści § 8 ust. 1. Zmodyfikowanie treści wzorca polegało na wskazaniu wprost, iż również RWE ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, nie tylko w sytuacjach, gdy nienależyte wykonanie umowy polega na opóźnieniu w wykonaniu umówionych prac. Zdaniem Prezesa Urzędu, zamieszczenie takich zapisów we wzorcu umownym spowodowało wypełnienie obowiązku nałożonego na Spółkę przepisem art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, to jest zamieszczenie postanowień określających odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy. Konsumentom otrzymali w ten sposób prawidłową informację wskazującą na szerszy zakres odpowiedzialności kontraktowej Spółki. Mając to na uwadze uznać należało, iż z dniem 1 września 2011r. RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie zaniechało stosowania praktyki opisanej w punkcie II.2.a sentencji decyzji.

Zmiany, o których mowa powyżej dotyczyły również wprowadzenia do treści § 9 wzorca umowy „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr” postanowienia ustanawiającego dla konsumenta prawo do odstąpienia od umowy do czasu ukończenia przyłączenia. Zdaniem Prezesa Urzędu informacja taka nie wypełnia obowiązku zamieszczenia w umowie postanowień, które wskazywałyby na sytuacje, w których konsument byłby uprawniony do rozwiązania zawartej umowy z powołaniem się na zaistnienie okoliczności leżących po stronie przedsiębiorcy lub też okoliczności niezależnych od żadnej ze stron umowy. Rozwiązanie to przypomina bowiem zagwarantowanie konsumentowi prawa do odstąpienia od zawartej umowy o dzieło (art. 644 k.c.). Nie znosi to nierównomiernego ukształtowania praw stron umowy o przyłączenie do sieci, przejawiającego się w zapewnieniu jedynie Spółce prawa do rozwiązania umowy z winy konsumenta. Tym samym nie można uznać, aby już w dniu 1 września 2011 r. doszło do

zaniechania przez RWE stosowania zarzucanej jej praktyki polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w zakresie zamieszczenia we wzorcach umowy postanowień określających warunki rozwiązania umowy o przyłączenie do sieci. Zdaniem Prezesa Urzędu, do takiego zaniechania doszło wraz z wprowadzeniem do obrotu konsumenckiego wzorców umownych w kształcie nadanym im Uchwałą Nr 76/2011 Zarządu Spółki z dnia 26 września 2011 roku. We wzorcach tych wprowadzono zmiany opisane w punkcie 2.4. uzasadnienia niniejszej decyzji. Polegały one na wprowadzeniu do przedmiotowych wzorców umownych postanowień określających okoliczności leżące po stronie Spółki i uprawniające konsumentów do rozwiązania umowy z jej winy. W szczególności zapisano w nich uprawnienie do rozwiązania umowy przez konsumentów z powodu pozostawania przez RWE w zwłoce z wykonaniem przyłącza, co ma szczególne znaczenie ze względu na ochronę interesów konsumentów. Wprowadzone do obrotu konsumenckiego zmiany, zdaniem Prezesa Urzędu stanowią należyte wykonanie obowiązku opisanego w art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne. Konsumentom otrzymali w ten sposób prawidłową informację określającą okoliczności uprawniające ich do rozwiązania umowy z powołaniem się na winę przedsiębiorcy, a w świetle dokonanych innych zmian uprawniających ich również do dochodzenia roszczeń z tytułu ewentualnej szkody. Mając to na uwadze uznać należało, iż z dniem 26 września 2011r. RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie zaniechało stosowania praktyki opisanej w punkcie II.2.b sentencji decyzji.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt II sentencji decyzji.

3. 5. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III sentencji decyzji.

Kara pieniężna

Zgodnie z art.106 ust.1 pkt.4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 .

Z treści przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny. W związku z tym Prezes Urzędu w ramach uznania administracyjnego decyduje, czy zasadne jest w danej sprawie nałożenie kary. Ustawa nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary. W art. 111 ustawy o ochronie (...) jedynie wskazano, iż ustalając wysokość kary Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy. W rozpatrywanej sprawie, w punkcie I i II sentencji decyzji stwierdzono, że Spółka naruszyła zakazy, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji konsumentów. Zakazy ten mają charakter bezwzględny, zatem nie istnieją przesłanki natury prawnej, które umożliwiały zalegalizowanie tych praktyk. Spełniona jest zatem podstawowa przesłanka warunkująca nałożenie kary pieniężnej. Prezes Urzędu uznał więc za uzasadnione w niniejszej sprawie, wobec uznania, iż RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie stosowała praktyki opisane w punktach I i II sentencji decyzji nałożenie na nią kar pieniężnych za przypisane praktyki.

Wskazać należy, iż fakt nałożenia kary podkreślać ma naganność zachowania podmiotu, który dopuścił się stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a tym

samym naruszył ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara pieniężna nakładana przez Prezesa Urzędu pełni funkcję represyjną, prewencyjną oraz edukacyjną. Funkcja represyjna ma stanowić dolegliwość dla przedsiębiorcy łamiącego prawo oraz ma na celu przymuszenie go do powstrzymania się od podobnych działań. Funkcja prewencyjna oraz edukacyjna mają na celu powstrzymanie przedsiębiorcy stosującego praktykę oraz innych przedsiębiorców przed stosowaniem w przyszłości tego typu praktyk w obrocie z konsumentami.

3.5. 1. Kara pieniężna za stosowanie praktyki opisanej w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji.

Pierwsza z kar pieniężnych wymierzonych w niniejszej sprawie wymierzona została za stosowanie przez RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie praktyk polegających na zamieszczeniu w §7 ust. 4 wzorca umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” postanowienia tożsamego z klauzulą abuzywną wpisaną do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod nr. 496.

Ustalenie kary w przedmiotowej sprawie miało charakter wieloetapowy, co spowodowane było zaistnieniem w postępowaniu licznych okoliczności mających wpływ na jej wysokość. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonej praktyki i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. kwota (...) zł.

Przy wymierzaniu kary za powyższą praktykę przede wszystkim wzięto pod uwagę fakt, iż naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów polegało na stosowaniu postanowienia umownego tożsamego z klauzulą abuzywną. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument wykazuje zainteresowanie ofertą przedsiębiorcy, zamierza zawrzeć odpowiedni kontrakt. Z kolei działanie przedsiębiorcy to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który zawiera w swojej treści zapis tożsamy z zapisem uznanym przez Sąd Ochrony Konkurencji Konsumentów za niedozwolony. Wskazać należy, iż konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez przedsiębiorcę wzorec zawierający bezprawne zapisy nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Jednocześnie, to na przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalście, ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. W niniejszej decyzji, w punkcie I.1 sentencji zakwestionowano jedno postanowienie wzorca umowy, które wpływało w sposób istotny na sytuację prawną konsumentów, gdyż narażało ich na zapłatę odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczeń nawet w sytuacji gdy do opóźnienia doszłoby z powodu okoliczności leżących po stronie Spółki.

Wymierzając karę w niniejszej sprawie Prezes Urzędu wziął po uwagę również około trzyletni okres stosowania stwierdzonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał, iż waga omawianego naruszenia w niniejszej sprawie kształtuje się na poziomie (...) % przychodu osiągniętego przez Spółkę w

2010 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość (...) % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę wynosi (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Przedsiębiorcę rozważono również zastosowanie zaistniałych w postępowaniu okoliczności łagodzących jak i zaostrzających wymiar kary. Prezes Urzędu uwzględniając poszczególne ww. okoliczności miał na uwadze całokształt zebranego w postępowaniu materiału dowodowego.

W przedmiotowej sprawie okolicznością łagodzącą, mającą wpływ na wymiar kary, był fakt zaniechania przez przedsiębiorcę stosowania powyżej wskazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Dodatkową okolicznością łagodzącą było również podjęcie przez Spółkę działań zmierzających do zmiany funkcjonujących w obrocie prawnym umów zawartych z konsumentami, to jest podjęcie czynności zmierzających do eliminacji trwających skutków stwierdzonych niniejszą decyzją naruszeń. Spółka rozpoczęła już bowiem proces aneksowania zawartych umów przesyłając do konsumentów, z którymi zawarła umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nowe wzorce umowne wraz z pismem przewodnim. Prezes Urzędu wziął w tym zakresie również pod uwagę zadeklarowany krótki okres realizacji tych czynności - termin ten został zakreślony na koniec 2011 roku. Jednocześnie Prezes Urzędu nie dopatrył się okoliczności obciążających, które mogłyby wpłynąć na zaostrzeni wymiaru kary.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okoliczności obniżających wymiar kary uzasadnia jej obniżenie o (...) % tj. o kwotę (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł co spowodowało, że ostateczna wysokość kary wynosi 90 348 zł.

Po myśli art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów maksymalną karą, jaką mogłby w niniejszej sprawie zastosować Prezes Urzędu byłaby kara na poziomie 10% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2010 roku, to jest kara w wysokości (...) zł. Kara pieniężna orzeczona w punkcie III.1 sentencji niniejszej Decyzji stanowi (...) % przychodu przedsiębiorcy za rok 2010 r. czyli (...) % kary, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

Zdaniem Prezesa Urzędu, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegając ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstraszający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszaniem słusznych interesów konsumentów.

Przyjmując wspomniane ww. wcześniej okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również fakt, iż kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i odczuwalna dla przedsiębiorcy, Prezes Urzędu postanowił nałożyć karę w wysokości określonej **jak w punkcie III.1 sentencji decyzji.**

3.5. 2. Kara pieniężna za stosowanie praktyki opisanej w punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji.

Druga z kar pieniężnych wymierzonych w niniejszej sprawie wymierzona została za stosowanie przez RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie praktyk polegających na zamieszczeniu w § 11 ust. 1 wzorca umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” postanowienia tożsamego z klauzulą abuzywną wpisaną do Rejestru postanowień wzorców

umowy uznanych za niedozwolone pod nr. 353

Ustalenie kary w przedmiotowej sprawie miało charakter wieloetapowy, co spowodowane było zaistnieniem w postępowaniu licznych okoliczności mających wpływ na jej wysokość. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. kwota (...) zł.

Przy wymierzaniu kary za powyższe praktyki przede wszystkim wzięto pod uwagę fakt, iż naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów polegało na stosowaniu postanowienia umownego tożsamego z klauzulą abuzywną. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument wykazuje zainteresowanie ofertą przedsiębiorcy, zamierza zawrzeć odpowiedni kontrakt. Z kolei działanie przedsiębiorcy to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który zawiera w swojej treści zapis tożsamy z zapisem uznanym przez Sąd Ochrony Konkurencji Konsumentów za niedozwolony. Wskazać należy, iż konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez przedsiębiorcę wzorec zawierający bezprawne zapisy nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Jednocześnie, to na przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalistcie, ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. W niniejszej decyzji, w punkcie I.2 sentencji zakwestionowano jedno postanowienie wzorca, które wpływało w sposób istotny na sytuację prawną konsumentów, gdyż przesądzało, iż wyłącznie właściwym do rozstrzygania sporów będzie sąd powszechny właściwy dla siedziby Spółki, co narażało ich na ewentualne niedogodności związane z dojazdem do odległego sądu.

Wymierzając karę w niniejszej sprawie Prezes Urzędu wziął po uwagę również około czteroletni okres stosowania stwierdzonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał, iż waga omawianego naruszenia w niniejszej sprawie kształtuje się na poziomie (...) % przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2010 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość (...) % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę wynosi (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Przedsiębiorcę rozważono również zastosowanie zaistniałych w postępowaniu okoliczności łagodzących jak i zaostrzających wymiar kary. Prezes Urzędu uwzględniając poszczególne ww. okoliczności miał na uwadze całokształt zebranego w postępowaniu materiału dowodowego.

. W przedmiotowej sprawie okolicznością łagodzącą, mającą wpływ na wymiar kary, był fakt zaniechania przez przedsiębiorcę stosowania powyżej wskazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Dodatkową okolicznością łagodzącą było również podjęcie przez Spółkę działań zmierzających do zmiany funkcjonujących w obrocie prawnym umów zawartych z konsumentami, to jest podjęcie czynności zmierzających do eliminacji trwających skutków stwierdzonych niniejszą decyzją naruszeń. Spółka rozpoczęła już bowiem proces zmiany zawartych umów przesyłając do konsumentów, z którymi zawarła umowę o przyłączenie do sieci stosowne aneksy. Prezes Urzędu wziął w tym zakresie również pod uwagę

zadeklarowany krótki okres realizacji tych czynności - termin ten został zakreślony na koniec 2011 roku. Jednocześnie Prezes Urzędu nie dopatrywał się okoliczności obciążających, które mogłyby wpłynąć na zaostrzenie wymiaru kary.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okoliczności obniżających wymiar kary uzasadnia jej obniżenie o (...) % tj. o kwotę (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł co spowodowało, że ostateczna wysokość kary wynosi 135 522 zł.

Po myśli art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów maksymalną karą, jaką mógłby w niniejszej sprawie zastosować Prezes Urzędu byłaby kara na poziomie 10% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2010 roku, to jest kara w wysokości (...) zł. Kara pieniężna orzeczona w punkcie III.2 sentencji niniejszej Decyzji stanowi (...) % przychodu przedsiębiorcy za rok 2010 r. czyli (...) % kary, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

Zdaniem Prezesa Urzędu, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegając ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstraszający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszaniem słuszych interesów konsumentów.

Przyjmując wspomniane ww. wcześniej okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również fakt, iż kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i odczuwalna dla przedsiębiorcy, Prezes Urzędu postanowił nałożyć karę w wysokości określonej **jak w punkcie III.2 sentencji decyzji.**

3.5. 3. Kara pieniężna za stosowanie praktyki opisanej w punkcie II.1 sentencji niniejszej decyzji.

Trzecia z kar pieniężnych wymierzonych w niniejszej sprawie, wymierzona została za stosowanie przez RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie praktyk polegających na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez zaniechanie umieszczenia we wzorcu umowy p.n. „Umowa o świadczenie usług dystrybucji” postanowień określających wysokość bonifikaty za niedotrzymanie parametrów technicznych oraz standardów jakościowych obsługi, co narusza obowiązek informacyjny określony w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.

Ustalenie kary w przedmiotowej sprawie miało charakter wieloetapowy, co spowodowane było zaistnieniem w postępowaniu licznych okoliczności mających wpływ na jej wysokość. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk, które miały miejsce na etapie zawierania kontraktu i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. kwota (...) zł.

Przy wymierzaniu kary za powyższe praktyki przede wszystkim wzięto pod uwagę fakt, iż naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów polegało na braku udzielenia konsumentom pełnej i rzetelnej informacji wymaganej odpowiednimi przepisami

ustawy Prawo energetyczne. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument wykazuje zainteresowanie ofertą przedsiębiorcy, zamierza zawrzeć odpowiedni kontrakt. Z kolei działanie przedsiębiorcy to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który nie zawiera w swojej treści zapisów nakazanych obowiązującymi regulacjami prawnymi. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów dochodzi więc na etapie zawierania kontraktu. Wskazać należy, iż konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez przedsiębiorcę wzorzec nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Jednocześnie, to na przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalście, ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. W niniejszej sprawie wadliwe opracowanie wzorca umowy przez przedsiębiorcę powodowało, iż konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o niego, nie otrzymywał wszystkich informacji istotnych dla jego sytuacji prawnej, co mogło wpłynąć na brak realizacji przysługujących mu uprawnień. RWE zaniechał bowiem umieszczenia w stosowanym wzorcu umownym informacji dotyczących wysokości bonifikat za niedotrzymanie parametrów technicznych oraz standardów jakościowych obsługi. Pozbawieni powyższych informacji konsumenci zostali pozbawieni wiedzy o przysługujących im roszczeniach a w szczególności ich wysokości, w przypadku, gdy doszłoby do nienależytego wykonania umowy przez przedsiębiorstwo energetyczne. Możliwym w tym przypadku była rezygnacja z dochodzenia przysługujących im roszczeń.

Wymierzając karę w niniejszej sprawie Prezes Urzędu wziął po uwagę również około cztero letni okres stosowania stwierdzonych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał, iż waga omawianych naruszeń w niniejszej sprawie kształtuje się na poziomie (...) % przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2010 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość (...) % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę wynosi (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Przedsiębiorcę rozważono również zastosowanie zaistniałych w postępowaniu okoliczności łagodzących jak i zaostrzających wymiar kary. Prezes Urzędu uwzględniając poszczególne ww. okoliczności miał na uwadze całokształt zebranego w postępowaniu materiału dowodowego.

W przedmiotowej sprawie okolicznością łagodzącą, mającą wpływ na wymiar kary, był fakt zaniechania przez przedsiębiorcę stosowania powyżej wskazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Dodatkową okolicznością łagodzącą było również podjęcie przez Spółkę działań zmierzających do zmiany funkcjonujących w obrocie prawnym umów zawartych z konsumentami, to jest podjęcie czynności zmierzających do eliminacji trwających skutków stwierdzonych niniejszą decyzją naruszeń. Spółka rozpoczęła już bowiem proces aneksowania zawartych umów przesyłając do konsumentów, z którymi zawarła umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nowe wzorce umowne wraz z pismem przewodnim. Prezes Urzędu wziął w tym zakresie również pod uwagę zadeklarowany krótki okres realizacji tych czynności - termin ten został zakreślony na koniec 2011 roku. Jednocześnie Prezes Urzędu nie dopatrzył się okoliczności obciążających, które mogłyby wpłynąć na zaostrzeni wymiaru kary.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okoliczności obniżających wymiar kary uzasadnia jej obniżenie o (...) % tj. o kwotę (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł co spowodowało, że ostateczna wysokość kary wynosi 225 870 zł.

Po myśli art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów maksymalną karą, jaką mógłby w niniejszej sprawie zastosować Prezes Urzędu byłaby kara na poziomie 10% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2010 roku, to jest kara w wysokości (...) zł. Kara pieniężna orzeczona w punkcie III.3 sentencji niniejszej Decyzji stanowi (...) % przychodu przedsiębiorcy za rok 2010 r. czyli (...) % kary, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

Zdaniem Prezesa Urzędu, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegając ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstraszający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszaniem słuszych interesów konsumentów.

Przyjmując wspomniane ww. wcześniej okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również fakt, iż kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i odczuwalna dla przedsiębiorcy, Prezes Urzędu postanowił nałożyć karę w wysokości określonej **jak w punkcie III.3 sentencji decyzji.**

3.5. 4. Kara pieniężna za stosowanie praktyki opisanej w punkcie II.2 sentencji niniejszej decyzji.

Czwarta z kar pieniężnych wymierzonych w niniejszej sprawie wymierzona została za stosowanie przez RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie praktyk polegających na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, poprzez zaniechanie umieszczenia we wzorcu umowy p.n. „Umowa o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej RWE Stoen Operator Sp. z o.o. instalacji elektrycznej obiektu klienta nr ...” postanowień określających odpowiedzialność zakładu energetycznego za niedotrzymanie warunków umowy (za wyjątkiem odpowiedzialności za zwłokę) oraz określających warunki rozwiązania umowy, co narusza obowiązek informacyjny określony w art. 7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne.

Ustalenie kary w przedmiotowej sprawie miało charakter wieloetapowy, co spowodowane było zaistnieniem w postępowaniu licznych okoliczności mających wpływ na jej wysokość. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk, które miały miejsce na etapie zawierania kontraktu i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

Podstawą obliczenia wysokości kary jest przychód Przedsiębiorcy osiągnięty w roku poprzedzającym rok nałożenia kary tj. kwota (...) zł.

Przy wymierzaniu kary za powyższe praktyki przede wszystkim wzięto pod uwagę fakt, iż naruszenie przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów polegało na braku udzielenia konsumentom pełnej i rzetelnej informacji wymaganej odpowiednimi przepisami ustawy Prawo energetyczne. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której konsument wykazuje zainteresowanie ofertą przedsiębiorcy, zamierza zawrzeć odpowiedni

kontrakt. Z kolei działanie przedsiębiorcy to stosowanie praktyki polegającej na takim opracowaniu wzorca umowy, który nie zawiera w swojej treści zapisów nakazanych obowiązującymi regulacjami prawnymi. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów dochodzi więc na etapie zawierania kontraktu. Wskazać należy, iż konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o narzucony mu przez przedsiębiorcę wzorzec nie ma możliwości rzeczywistego wpływu na istnienie i treść zawartych w nim postanowień. Strona zawierająca umowę według narzuconego wzorca jest nim związana z chwilą zawarcia umowy. Jednocześnie, to na przedsiębiorcy prowadzącym działalność gospodarczą, jako na profesjonalistcie, ciąży obowiązek działania zgodnie z obowiązującymi normami prawa. W niniejszej sprawie wadliwe opracowanie wzorca umowy, iż konsument podejmując decyzję o zawarciu umowy w oparciu o niego, nie otrzymywał wszystkich informacji istotnych dla jego sytuacji prawnej, co mogło wpłynąć na brak realizacji przysługujących mu uprawnień. W niniejszej sprawie przedsiębiorca zaniechał bowiem umieszczenia w stosowanym wzorcu umownym informacji wskazujących na odpowiedzialność zakładu energetycznego za niedotrzymanie warunków umowy (za wyjątkiem odpowiedzialności za zwłokę) oraz określających warunki rozwiązania umowy. Podkreślić należy, iż doprowadziło to do nierównomiernego ukształtowania praw stron umowy o przyłączenie do sieci, przejawiającego się w zapewnieniu jedynie Spółce prawa do rozwiązania umowy z winy konsumenta oraz pominięcia informacji wskazujących na odpowiedzialność RWE za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy inne niż zwłoka w wykonaniu umówionych prac. Pozbawieni powyższych informacji konsumenci nie posiadali wiedzy o przysługujących im roszczeniach

Wymierzając karę w niniejszej sprawie Prezes Urzędu wziął po uwagę również około cztero letni okres stosowania stwierdzonych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes Urzędu uznał, iż waga omawianych naruszeń w niniejszej sprawie kształtuje się na poziomie (...) % przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2010 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość (...) % przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę wynosi (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Przedsiębiorcę rozważono również zastosowanie zaistniałych w postępowaniu okoliczności łagodzących jak i zaostrzających wymiar kary. Prezes Urzędu uwzględniając poszczególne ww. okoliczności miał na uwadze całokształt zebranego w postępowaniu materiału dowodowego.

W przedmiotowej sprawie okolicznością łagodzącą, mającą wpływ na wymiar kary, był fakt zaniechania przez przedsiębiorcę stosowania powyżej wskazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Dodatkową okolicznością łagodzącą było również podjęcie przez Spółkę działań zmierzających do zmiany funkcjonujących w obrocie prawnym umów zawartych z konsumentami, to jest podjęcie czynności zmierzających do eliminacji trwających skutków stwierdzonych niniejszą decyzją naruszeń. Spółka rozpoczęła już bowiem proces zmiany zawartych umów przesyłając do konsumentów, z którymi zawarła umowę o przyłączenie do sieci stosowne aneksy. Prezes Urzędu wziął w tym zakresie również pod uwagę zadeklarowany krótki okres realizacji tych czynności - termin ten został zakreślony na koniec 2011 roku. Jednocześnie Prezes Urzędu nie dopatrył się okoliczności obciążających, które mogłyby wpłynąć na zaostrzeniu wymiaru kary.

Uwzględnienie wskazanych powyżej okoliczności obniżających wymiar kary uzasadnia jej obniżenie o (...) % tj. o kwotę (po zaokrągleniu do zł.) (...) zł co spowodowało, że ostateczna wysokość kary wynosi 225 870 zł.

Po myśli art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów maksymalną karą, jaką mógłby w niniejszej sprawie zastosować Prezes Urzędu byłaby kara na poziomie 10% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2010 roku, to jest kara w wysokości (...) zł. Kara pieniężna orzeczona w punkcie III.3 sentencji niniejszej Decyzji stanowi (...) % przychodu przedsiębiorcy za rok 2010 r. czyli (...) % kary, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

Zdaniem Prezesa Urzędu, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegając ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest też jej walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstrasżający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszaniem słuszych interesów konsumentów.

Przyjmując wspomniane ww. wcześniej okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również fakt, iż kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i odczuwalna dla przedsiębiorcy, Prezes Urzędu postanowił nałożyć karę w wysokości określonej **jak w punkcie III.4 sentencji decyzji.**

Sumarycznie ujęte kary wymierzone w punkcie III sentencji decyzji wynoszą 677 610 zł.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Warszawie: **NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.**

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Otrzymuje:

r.pr. Dagmara Piotrowska

RWE Stoen Operator sp. z o.o. w Warszawie

Ul. Piękna 46

00-672 Warszawa